

ГЕЛЬМЕР Герман (Helmer Hermann; 13. 07. 1849, м. Гамбург, Німеччина — 02. 04. 1919, Відень) — австрійський архітектор. Представник віден. псевдобароко і раннього модерну. Закін. політех. школи у Ганновері та Мюнхені. Від 1868 — у майстерні Ф. Фельнера (старшого), де спроектував театр у Варашдіні (1873). З арх. Ф. Фельнером (молодшим) 1872 заснував у Відні фірму «Фельнер і Гельмер» (1872–1915 споруджено понад 50 театрів і концерт. будівель у Центр. та Сх. Європі, Королів. обсерваторію у Відні та ін. об'єкти). Низку монум. споруд зведено в Україні, зокрема в Одесі міський театр на пл. Театральна (1887), де інтерпретовано форми віден. бароко; спроектовано фасад картин. галереї для графа М. Толстого у провулку Сабанєєвий, реалізовано арх. Г. Шеврембрандтом у бетоні з домішками барвників (1897). У Чернівцях споруджені будинок філії Австро-Угор. банку на розі вул. І. Франка, № 4 і Штерна, № 1 (кін. 19 ст.), у стилі декор. модерну — міський театр (1905). У Львові за проектами

Г. у співавт. із Ф. Фельнером у барок. формах зведено: будинок філії Австро-Угор. банку на вул. Січових Стрільців, № 9 (1897, співавт.), «Національ-казино» на вул. Листопадового Чину, № 6 (1898), готель «Жорж» на пл. А. Міцкевича, № 1/2 (1900, будували І. Левинський і Ю. Цибульський). На Сх. Поділлі за проектами фірми реконструйовано резиденцію Потоцьких в Антонінах (1906). 2-а премія на архіт. конкурсі за проект Укр. нар. театру для Львова (1910).

Рекомендована література

1. Тимофеєнко В. И. Одесса: Архитектурно-исторический очерк. К., 1984;
2. Архітектурна спадщина Чернівців австрійської доби: Мат. Міжнар. наук. конф. (Чернівці, 1–4 жовтня 2001). Чц., 2003.

В. І. Тимофієнко

Бібліографічний опис:

Гельмер Герман / В. І. Тимофієнко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29005>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).